

22. august 2008
mls

KAB
Veter Voldgade 17
1552 København V

T 33 63 10 00
F 33 63 10 01

kab@kab-bolig.dk
www.kab-bolig.dk

CVR-nr. 56 81 59 10

Beboerservice

Man - ons kl. 10.00-15.00
Torsdag kl. 10.00-18.00
Fredag kl. 10.00-12.30

Kontaktoplysninger

Mette Lise Djupdræt
Specialkonsulent

T 33 63 10 33
F 33 63 10 05

mls@kab-bolig.dk

Tryghed gennem fællesskab i Livornoparken og Grøndals Ældreboliger

I SAB ønsker man at iværksætte et forsøg over 3 år, med ansættelse af en social vicevært i to mindre ældreboligafdelinger, Livornoparken og Grøndals Ældreboliger med henholdsvis 79 og 20 lejemål, samt indretning af en bolig i begge afdelinger til kontor, beboerlokale m.m.

Baggrund

I 2004 gennemførte beboerrådgiveren i SAB's ældreboligafdelinger en interviewundersøgelse blandt beboerne i fem ældreboligafdelinger (se bilag). Undersøgelsen viste blandt andet at gennemsnitsalderen blandt beboerne i ældreboligafdelingerne er højere end gennemsnitsalderen for pensionister i Københavns Kommune generelt, samt at beboerne er svagere end gennemsnittet. Stort set alle beboere i ældreboligerne har deres skavanker, hvilket også er et krav for overhovedet at blive visiteret til en bolig.

Dette stemmer meget godt overens med den fornemmelse afdelingsbestyrelserne og de ansatte i ældreboligafdelingerne giver udtryk for, nemlig at der er en tendens til at beboerne bliver ældre og ældre og svagere og svagere på indflytningstidspunktet.

Undersøgelsen viste også, at knapt halvdelen af de adspurgte slet ikke har kontakt med andre i deres boligafdeling, men at en tredjedel af de interviewede godt kunne tænke sig at få flere bekendtskaber i afdelingen. Endnu et stærkt indtryk fra undersøgelsen var, at flere havde oplevet, at det havde været meget svært at flytte og falde til i den nye bolig, og at ca. 2/3 ikke kunne regne med at få hjælp fra familien fra den ene dag til den anden, hvis de skulle have behov for det. Det kunne enten være fordi familien bor for langt væk, har for travlt eller fordi beboeren næsten ikke *har* nogen familie.

Formålet med at gennemføre et forsøg i Grøndals Ældrebolig afdelingen og Livornoparken er at styrke fællesskabet og netværksdannelsen i afdelingerne, for derigennem at skabe en større glæde og tryghed for beboerne. Samtidig er formålet at forsyne særligt ressourcetsvage beboere med en person, der hjælper dem med at løse de forskellige småpro-

blemer, man som ældre kan støde på i hverdagen. Det er vigtigt at præcisere her, at der ikke er tale om opgaver hjemmeplejen normalt løser, men netop om de opgaver, som falder udenfor systemet, som f.eks. hjælp til at kontakte offentlige instanser, hjælp til at skaffe en håndværker, en besøgsven eller hjælp til at få hængt gardinerne op efter vask. Endelig er formålet at afprøve om beboerne vil opleve at forsøget giver dem en så betydelig forøget glæde og tryghed, at de vil være villige til at bidrage økonomisk til ordningen over huslejen.

Projektets indhold

Det foreslås at udforme et projekt, der indebærer ansættelsen af en social vicevært på fuld tid i Livornoparken og Grøndals Ældreboliger med en henholdsvis fordeling på 80 % og 20 % ud fra antal lejemål i afdelingerne.

Den sociale viceværts arbejdsopgaver kunne f.eks. være:

- Praktisk hjælp og opsøgende arbejde til grupper af beboere (f.eks. igangsætte nye aktiviteter for og med beboere og afholdelse af møder om problemstillinger som er aktuelle for beboerne)
- Støtte til afdelingsbestyrelsen (bl.a. hjælp til brug af computer)
- Hjælp til den enkelte beboer (f.eks. hjælp til at løse problemer, kontakt til det offentlige eller boligselskabet, tilvejebringelse af besøgsvenner, følgeordning, tryghedsopkald)
- Praktisk hjælp til den enkelte beboer (f.eks. hjælp til at løse små opgaver i boligen, alternativt kontakte håndværkere, skaffe hjælp til at komme hen i fælleslokalet)
- Modtagelse af nye beboere (med henblik på bedre integration i afdelingen)

I begge afdelinger ville det være ideelt at indrette en eksisterende bolig som kontor for den sociale vicevært. Med en fraflytning i afdelingerne på gennemsnitlig 27 % for Grøndals Ældreboliger og 17 % for Livornoparken (se pkt. 1.5) vurderes det, at der inden forsøgets start vil være en ledig lejlighed i mindst en af afdelingerne, som kan tages i brug. Samtidig kan lokalerne være ramme for forskellige beboeraktiviteter.

Da afdelingerne ville have svært ved at overkomme en huslejestigning svarende til udgifterne af ovenstående, er tanken at forsøget skulle starte med en lille medfinansiering fra afdelingerne til f.eks. aktiviteter, og en gradvis indfasning i afdelingernes økonomi i takt med projektets forventede succes.

Betydning for beboerne

I et par af SAB's andre ældreboligafdelinger (Valbyholm og Voldboligerne) har man siden overtagelsen af ejendommene fra Københavns

Kommune haft en aktivitetsmedarbejder i henholdsvis 25 og 12 timer ugentligt. Det har en stor betydning for afdelingernes sociale liv, at der er en fast tovholder og arbejdskraft til - i samarbejde med afdelingsbestyrelserne - at varetage afdelingernes aktiviteter. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at der er mange flere aktive beboere – både som deltagere og som frivillige hjælpere til aktiviteterne. Det gælder for alle ældreboligafdelingerne, at det kan være svært at finde beboere med overskud til selv at stå for aktiviteterne, mens det er lettere, når der er en ansat der påtager sig det overordnede ansvar.

I Livornoparken har man igennem flere år ikke kunnet mobilisere en egentlig bestyrelse, fordi ingen af beboerne har haft overskud til at påtage sig ansvaret. Afdelingen har derfor haft en frivillig ressourceperson, som foruden at varetage bestyrelsesarbejdet, har stablet forskellige aktiviteter på benene for beboerne. Pga. personlige omstændigheder kan man desværre ikke forvente, at hun vil fortsætte med det i samme omfang i de kommende år, og der er derfor brug for snarlig forstærkning.

I Grøndals Ældreboliger er der næsten ikke noget fælles socialt liv. Der er enkelte beboere der bruger haven bag baghuset, når det er godt vejr, men bortset herfra består fællesarrangementerne kun af afdelingsmødet og to årlige arrangementer ud af huset, som arrangeres af beboerrådgiveren.

I begge afdelinger ville en social vicevært foruden at sætte netværkskabende aktiviteter i gang, kunne understøtte en mere direkte netværksdannelse mellem beboerne gennem et mere personligt kendskab til beboerne. Styrken ved en social vicevært i forhold til en aktivitetsmedarbejder og en beboerrådgiver vil være den mere personlige og individuelle tilgang til beboerne. Den sociale vicevært skal tilpasse sin indsats til de individuelle behov hos beboerne, således at de svageste ældre bliver opmuntret til at finde ressourcerne hos sig selv og de stærkere ældre støttes i at bibeholde deres aktivitetsniveau og deltagelse.

Det gælder desuden at en social vicevært ville udgøre en stor tryghed for beboerne. Beboerne i ældreboligerne er alle fysisk svækkede, men har for de flestes vedkommende et ønske om at blive boende i deres egen bolig og undgå at komme på plejehjem. De klarer sig, men for mange ville det være en tryghed at vide, at der var én man kunne ringe til, næsten uanset hvilket problem man havde.

Praktiske foranstaltninger

At indrette en lejlighed til kontor/beboerlokale ville i Grøndals Ældreboliger være løsningen på et mangeårigt ønske om overhovedet at have et sted at mødes. Beboerne kan ikke – som i andre almene boligafdelinger - afholde større fælles arrangementer og er ved det årlige afdelings-

møde henvist til vaskeriet. Det er derfor et stort ønske hos beboerne at få et mødested, som kunne danne rammen om fælles arrangementer.

I Livornoparken kunne man finde anvendelse for et ekstra beboerlokale til motionsrum. Med et kontor kan den sociale vicevært, opretholde en træffetid, hvor beboerne kan opsøge vedkommende uden at skulle lave forudgående aftaler. Her vil også kunne afholdes mindre møder og aktiviteter med beboerne.

Formål med projektet

- At skabe rammer for et velfungerende socialt og trygt liv i de to boligafdelinger
- At nye beboere bliver hurtigere og bedre integreret i boligafdelingerne
- At bakke op om de aktive beboere og afdelingsbestyrelsen
- At der opstår tættere netværk og bekendtskaber mellem beboerne
- At afhjælpe de fysiske barrierer, der kan være i forhold til at have et socialt og aktivt liv, når man er svækket
- At bistå de ældre i at få den hjælp og de ydelser de har behov for
- At afhjælpe småproblemer i hverdagen

Succeskriterier

- Udbuddet af aktiviteter i afdelingen bliver øget. Efter det første år er der mindst to aktiviteter hver uge i begge afdelinger.
- At der efter det første halve år er 40 % af beboerne som deltager i aktiviteterne, og at de ældre således får et større netværk i afdelingerne
- At der kommer beboerblade og nyhedsbreve i begge afdelinger, og at beboerne giver udtryk for, at de føler sig godt informeret. At der ved øget information om aktiviteterne vil være flere svage ældre der får mulighed for og lyst til at deltage i aktiviteter, og de nye beboere hurtigt finder ind i et socialt fællesskab.
- At 50 % af beboerne efter det første år føler sig mindre magtesløse i forhold til daglige småproblemer. At 75 % af beboerne føler mindre magtesløshed efter to år.
- At de aktive ældre ønsker at fortsætte med at være aktive og igangsættende, fordi de ved at de ikke risikerer at stå alene med hele ansvaret.

Milepæle

- Efter ½ år: Den sociale vicevært har igangsat mindst én ugentlig aktivitet i hver afdeling, været i kontakt med omkring 75 % af husstandene og ydet service til 60 %.
- Efter 1 år: 75 % af beboerne føler personligt, at de har haft glæde af ordningen.

- Efter 1 år: Boligafdelingerne beslutter at medfinansiere ordningen.
- Efter 2 år: Boligafdelingerne finder ordningen så god, at de ønsker at lade halvdelen af den sociale viceværts løn betale af afdelingerne.
- Efter 3 år: Boligafdelingerne afholder hele udgiften til løn, hvilket udgør hovedparten af udgiften til projektet, mens de resterende udgifter søges dækket andetsteds eller ved omstrukturering af projektet.

Organisering

Den sociale vicevært samarbejder i det daglige med beboere, eventuelle frivillige, ejendomsfunktionærerne, beboerrådgiveren og i en vis udstrækning hjemmeplejen. Den sociale vicevært ansættes i SAB og referer personalemæssigt og fagligt til en konsulent i KAB. Styringen af forsøget varetages af en styregruppe bestående af 1-2 repræsentanter for afdelingen, en repræsentant fra det lokale Pensions- og Omsorgskontor eller Ældrekontor og/eller en repræsentant fra Sundhedsforvaltningen centralt og en konsulent fra KAB. Den sociale vicevært deltager som observatør. Det forventes at den sociale vicevært er aktiv i forhold til at dokumentere sin indsats med henblik på en evaluering ved forsøgets udløb.

Evaluering

Helhedsplanen forpligter sig til at deltage i et halvårligt evalueringskoncept i samarbejde med Københavns Kommune.

Foreløbige tilsagn om medfinansiering og mulige samarbejdspartnere/ bidragydere

SAB's organisationsbestyrelse har på sit møde den 12. september 2007 indvilliget i at bidrage med 371.000 kr. som medfinansiering af projektet, og eventuel bidrage med yderligere 275.000 kr., såfremt det ikke er muligt, at finde denne medfinansiering i afdelingerne.

København Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har givet tilsagn om at afgive anvisningsretten til to ældreboliger således at disse kan indrettes til beboerlokaler.

Derudover har både Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen givet tilsagn om at indgå styringsmæssigt i projektet.

Socialforvaltningen har indstillet til politisk behandling at denne skal yde 78.000 kr. til aktiviteter.

I Teknik- og Miljøforvaltningens tilskudsdeklarationspulje er søgt og bevilliget 60.000 kr. til indretning og ændring af beboerlokalerne.

Der søges om en projektperiode på i alt 3 år, idet 2 år vurderes at være alt for kort tid til at indfase medfinansieringen. Forsøget vurderes alligevel til at være et nålestiksprojekt, på grund af sin afgrænsede indsats.

Baggrund for samarbejde

Socialforvaltningens mission for Livornoparken og Grøndals Ældreboliger er, at Socialforvaltningens brugere får mulighed for at udvikle og udnytte egne ressourcer til at realisere et godt liv og bidrage til samfundet. De områdespecifikke indsatser kan bidrage til dette ved at fremme en positiv udvikling i de almene boligområder. Målene er derfor at fremme integrationen af socialt udsatte borgere i boligområdet og samfundet, at fremme integrationen af beboere med etnisk minoritetsbaggrund i boligområdet og i samfundet, at forebygge kriminalitet og fremme den oplevede tryghed blandt beboerne samt at forbedre boligområdernes image.

Indsatserne i forhold til de ældre kan således støtte op omkring målsætningen ved at fremme voksnes inklusion i sociale netværk, fremme deltagelse i det etablerede kultur- og fritidsliv samt styrke den frivillige indsats.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens baggrund for at samarbejde skal henvises til deres overordnede ældrepolitik i København. Omdrejningspunktet for ældrepolitikken er, at København skal være foregangsby for et godt, sundt og langt liv for de ældre, som er over 65 år.

Ældrepolitikken er langsigtet og skal kunne bære mindst ti år frem i tiden.

For at sikre, at processen er på rette vej i løbet af perioden, er der formuleret en række overordnede mål, som skal danne udgangspunkt for indsatsen på ældreområdet.

Overordnede mål

De ældre i København

- Oplever flere gode leveår med et godt helbred
- Oplever livskvalitet uanset livssituation
- Oplever at være en ressource, som bliver brugt
- Oplever, at der tages hensyn til deres individuelle behov og ønsker
- Oplever muligheder for at indgå i velfungerende sociale fællesskaber og oplever kvalitet i mødet med kommunen.

Indholdet i politikken skal være vedkommende og skal favne de ældres liv som en helhed. Forventningerne og kravene til samfundet ændrer sig i de kommende år. Blandt andet på grund af den ændrede befolknings sammensætning med flere ældre, som er raske længere eller lever med flere kroniske sygdomme. København vil arbejde på at være på forkant med udviklingen for at kunne opfylde nye og anderledes behov.

Ældrepolitikken står ikke alene. Kommunens sundhedspolitik har også fokus på at sikre et aktivt liv for de ældre, herunder forebyggelse af fald og god kost til ældre. Derudover er der formuleret politikker på områder, hvor der er behov for en særlig indsats. Det gælder blandt andet boligområdet, kostområdet og demensområdet.

Ældrepolitikken bygger på seks principper, som er grundlæggende for alle de beslutninger der træffes og de initiativer, der igangsættes på ældreområdet i Københavns Kommune.

Principperne skal sikre, at der er et fælles udgangspunkt og klare rammer for de initiativer, der igangsættes. Herudover er principperne retningsgivende for, hvordan ældre møder kommunen og hvordan hjælpen til ældre tilrettelægges.

Principper for indsatsen på ældreområdet

- Sundhedsfremme og forebyggelse er i fokus
- Udgangspunkt i den enkeltes ressourcer, individuelle behov og ønsker.
- Kontinuitet og tryghed i hverdagen
- Høj kvalitet i kommunens tilbud og fagligt dygtige medarbejdere
- Tæt samarbejde på tværs
- Forskning og teknologi indgår aktivt i tilbud og udvikling

Ældre i København

De fleste københavnere lever et aktivt liv og deltager i byens liv som alle andre og gruppen af aktive ældre vil øges i fremtiden. I dag klarer syv ud af ti ældre over 65 år sig selv. I 2020 vil denne gruppe være vokset med ca. 25 % og den vil udgøre over 75 % af den samlede ældrebefolkning.

Strategiske mål

Københavns Kommune har opstillet fem strategiske mål, som skal være med til at fremme ældres muligheder. De strategiske mål skal udgøre rammerne for indsatsen og være plejemærker for ældreområdet de kommende år:

- Ældre benytter byen og byens tilbud og byen er tilgængelig for ældre.
- Ældre bidrager til at udvikle byen og skabe mangfoldighed.
- Ældres sociale netværk styrkes og deres aktive deltagelse i samfundslivet fremmes.
- Ældre oplever, at kommunens tilbud er synlige
- Ældreoplever, at der i krisesituationer er mulighed for hjælp fra kommunen
-

Det er centralt for denne store gruppe af ældre, at de fortsat har adgang til en bred vifte af tilbud. Der skal derfor være fokus på at udnytte og bevare ældres ressourcer og kompetencer i et hverdagsliv, hvor byens almindelige tilbud er tilgængelige for ældre.

Det er vigtigt, at københavnere kender og bruger Københavns tilbud og indgår i samarbejde om udvikling af byen. Der findes i Københavns Kommune en række fora, som arbejder for at fremme ældres interesser, herunder ældrerådene.

Budget for Tryghed gennem fællesskab

Afdeling/område: _____

Sags nr.:

J 08.091

	Udgifter pr. år			Samlede udgifter	Finansiering		
	2008/2009	2009/2010	2010/2011		Landsbyggefonden	medfinansiering	evt. statslige puljer og lign.
Projektorganisation				0			
Løn, personaleadministration og drift	444.000	461.000	480.000	1.385.000	972.728	412.272	
Husleje	145.000	150.000	156.000	451.000	303.598	147.402	
Forbrugsafgifter	8.000	9.000	10.000	27.000	18.174	8.826	
Styregruppe							
Styregruppedeltagelse SOF	4.000	4.000	4.000	12.000		12.000	
Styregruppedeltagelse SUF	4.000	4.000	4.000	12.000		12.000	
Styregruppedeltagelse KAB	2.000	2.000	2.000	6.000		6.000	
Lokaler							2)
Indretning af lokaler + indkøb af inventar	60.000	0	0	60.000	0	60.000	
				0			
Aktiviteter							3)
Aktivitetsmidler	25.000	26.000	27.000	78.000		78.000	
				0			
I alt	692.000	656.000	683.000	2.031.000	1.294.500	736.500	0

1) SAB Organisationsbestyrelse besluttede den 26. maj 2008 at de i slutningen af år 2008 tager stilling til om afdelingerne skal forelægges spørgsmålet om medfinansiering (af i alt 275.000 kr. fordelt på 75.000 kr. i 2009/2010 og 200.000 kr i 2011), eller om SAB skal betale hele beløbet.

2) Medfinansiering fra Tilskudsdeklarationspuljen, TMF

22. august 2008
mls

KAB

Veter Voldgade 17
1552 København V

T 33 63 10 00
F 33 63 10 01

kab@kab-bolig.dk
www.kab-bolig.dk

CVR-nr. 56 81 59 10

Beboerservice

Man - ons kl. 10.00-15.00
Torsdag kl. 10.00-18.00
Fredag kl. 10.00-12.30

Kontaktoplysninger

Mette Lise Djupdræt
Specialkonsulent

T 33 63 10 33
F 33 63 10 05

mls@kab-bolig.dk